

# Visiooni võtmevalikud, olulisemad otsustuskohad Eesti pikemaajalises arengus

■ praegune seis  
■ püüeldav siht 2018

Ühiskonna häälestatus arengu ja muutuste suhtes on justkui katus teiste võtmevalikute kohal.

## ÜHISKONNA VÄÄRTUSSÜSTEEM

suletud ja võitluspõhine ← → avatud ja koostööd väärtustav

1. Sildistamisest loobumine ja vaidlemine seisukohtade, mitte isikutega.
2. Riski võtmise, vigadest õppimise ning ebaõnnestumise kui õppetunni väärtustamine *start-up* kultuuris ja väljaspool.
3. Ära karda võõrast – rohkem infot erinevatest kultuuridest ja sallivust teistsuguse suhtes.

Sellest sõltub uute kasvualdkondade arendamine, traditsioonilistes valdkondades suurema lisandväärtusega tegevuste poole liikumine ning uute eksporditurgude leidmine.

## MAJANDUSPOLIITIKA ISELOOM

üldiselt soodsat ühetaolist majanduskeskkonda säilitav ← → fokuseeritud muutusi eestvedav

1. Fookused uutele kasvualadele: keskkonna ja säästva energeetika tooted-teenused, tervise ja heaolu tooted-teenused, finantsteenused, rahvusvaheliste tarneahelate juhtimine jms.
2. Majanduspoliitika sidumine teiste poliitikate ja tegevustega, sh haridus-, immigratsiooni-, välispoliitikaga.
3. Rohkem rõhku ambitsioonikatele *alustavatele* ettevõtetele ja tarkadele välisinvesteeringutele.

Konkurents riikide vahel kasvab ning seepärast on tarvis ka välispoliitika vahenditega toetada Eesti majanduspoliitilisi valikuid.

## VÄLISPOLIITIKA HOIAK

passiivne rahvusvaheliste organisatsioonide päevakorra järgimine ← → aktiivne Eesti majandushuvide eest seismine

1. Majanduspoliitika huvide eest seisev välismajanduspoliitika.
2. Erinevad asutused tuleb panna Eesti majandushuvide «ühel häälel» rääkima.
3. Välisesinduste võrk kasvavate turgudega vastavusse.

Kokkulepped riikide vahel ning tarbijate eelistuste muutumine loovad uusi ärivõimalusi.

## ROHELINE MAJANDUS

killustunud tegevus üksikvaldkondades ← → fokuseeritud ja rahvusvaheliselt koostöövõimeline

1. 360° vaade Eesti roheäri kasvupotentsiaalile ja fookused.
2. Rahvuslik CleanTech programm arengu eestvedamiseks.
3. Avaliku sektori eeskuju rohelistumises.

Hoolikas ümberkäimine inimvaraga on Eesti tuleviku võti.

## KVALITEETSE HARIDUSE KÄTTESAADAVUS

valikuliselt kättesaadav ← → laiapõhjaselt kättesaadav

1. Haridussüsteem reageerijast arengu eestvedajaks.
2. Loovus ja sotsiaalsed oskused koolist kaasa.
3. Kõrghariduses kvaliteedihüpe: õppejõudude kohtadele reaalsed konkursid ja ülikoolid rahvusvaheliseks.

Tuleb kaaluda immigratsiooni plusse ja miinuseid ning leida oma tark tee, sest kõiki 21. sajandi majanduses tarvilikke oskusi või nende õpetajaid Eestis pole.

## KESKKOND VÄLISTALENTIDELE

üldiselt protektsionistlik ← → avatud ja ahvatlev

1. Tõkkepuud välistalentidele avatuks läbi selektiivse immigratsioonipoliitika.
2. Ülikoolid välistalentidele väravaks Eestisse.
3. Välismaa peredele rohkem ingliskeelset elukeskkonda: riigi ja KOV teenused, koolid jms.

Vaja on pöörata demograafilised trendid eelisteks, sealhulgas majandusarengu tarbeks.

## SOTSIAALSÜSTEEMI EESMÄRK

ühiskonna vigade parandaja ← → arengu toetaja

1. Kogu ressursid kasutusse: paindlikud töö- ja (täiend)õppevõimalused üle elukaare.
2. Tervishoius ravilt ennetusele ja sotsiaalteenustes õiguspõhiselt vajaduspõhisusele.
3. Sotsiaalne innovatsioon uute teenuste loomiseks.

Teiste võtmevalikute õnnestumise eeldus on proaktiivne riik, valitsemine peab toetama ühiskonna terviklikku arengut.

## RIIGIVALITSEMINE

administreeriv ja reaktiivne ← → uuendusmeelne ja proaktiivne

1. Asutusteüleste töövormide juurutamine, et riigi suured väljakutsed ei kukuks «silotornide» vahele.
2. Riigikogu seadusemasinast tulevikuarutelude keskuseks.
3. Uuendusmeelsete riigijuhtide-liidrite sihiteadlik koolitamine.